

* חוק השיפוט הצבאי (תיקון מס' 10), תשל"ח-1978

- תיקון סעיף 1
1. בסעיף 1 לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955 (להלן - החוק העיקרי), בהגדרת "קצין שיפוט זוטר", אחרי "מפקד יחידה שדרגתו אינה למטה מדרגת סרן" יבוא "ואינו קצין שיפוט בכיר".
- החלפת סעיף 22
2. במקום סעיף 22 לחוק העיקרי יבוא:
22. אלה הענשים המשמעותיים: אתראה, ריתוק למחנה או לאניה, נזיפה "ענשים משמעותיים" ונזיפה חמורה.
- העתקת סעיף 39 ותיקונו
3. האמור בסעיף 39 לחוק העיקרי יועתק להיות סעיף 154, ובו, במקום "שתי לירות" יבוא "חמש עשרה לירות".
- תיקון סעיף 40
4. בסעיף 40 לחוק העיקרי, במקום "סעיף 39" יבוא "סעיף 154".
- החלפת סעיף 137 וביטול סעיף 138
5. במקום סעיפים 137 ו-138 לחוק העיקרי יבוא:
137. חייל יועמד לדין משמעתי לפני קצין שיפוט, כפי שייקבע בפקודות לפני קצין שיפוט הצבא או בהוראות על פיהן.
- החלפת סעיף 141 וביטול סעיף 142
6. במקום סעיפים 141 ו-142 לחוק העיקרי יבוא:
141. קצין שיפוט שהובאה לפניו תלונה על חייל שהוא מוסמך לדון בה, יעשה אחת מאלה:
- (1) יבטל את התלונה;
- (2) ידון בה בעצמו;
- (3) יעבירה, כל עוד לא פסק בה, אם הוא קצין שיפוט זוטר - לדיון לפני קצין שיפוט בכיר המוסמך לדון בה, ואם הוא קצין שיפוט בכיר - לפני קצין שיפוט בכיר אחר המוסמך לדון בה או לשפיטה לפני בית דין צבאי.
- החלפת סעיף 143
7. במקום סעיף 143 לחוק העיקרי יבוא:
143. (א) קצין שיפוט שהובאה לפניו תלונה על עבירה הנתונה לדין משמעתי והוא אינו מוסמך לדון בה, יעבירה לקצין שיפוט המוסמך לדון בה.
- (ב) קצין שיפוט שהובאה לפניו תלונה על עבירה שאינה נתונה לדין משמעתי, יעבירה לקצין שיפוט בכיר או לשוטר צבאי כאמור בסעיף 252 (א) (3), הכל לפי הענין.
- (ג) קצין שיפוט בכיר שהועברה אליו תלונה כאמור בסעיף קטן (ב) ומצא שהיא אינה נתונה לדין משמעתי, ימנה קצין בודק לבדיקת העבירה ויעביר את תוצאות הבדיקה לפרקליט צבאי, או יעביר את התלונה לשוטר צבאי כאמור בסעיף 252 (א) (3).

* נחקבל בכנסת ביום ט' בשבט תשל"ח (17 בינואר 1978); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1285, תשל"ז, עמ' 138.

1 ס"ח תשט"ו, עמ' 171; השי"ח, עמ' 122; תשכ"ג, עמ' 120; תשכ"ד, עמ' 148; תשכ"ט, עמ' 193; תשל"ג, עמ' 20; תשל"ב, עמ' 140; תשל"ד, עמ' 128; תשל"ה, עמ' 198; תשל"ז, עמ' 43.

8. בסעיף 144 לחוק העיקרי, במקום "הסעיפים 141 או 142" יבוא "סעיף 141".
- תיקון סעיף 144
9. במקום סעיף 147 לחוק העיקרי יבוא:
147. קצין שיפוט בכיר שאליו הועברה תלונה לפי סעיף 141 (3), וקצין שיפוט בכיר שהעביר לעצמו תלונה לפי סעיף 146, יהיו לו כל הסמכויות הנתונות לקצין שיפוט בכיר, חוץ מן הסמכות להעביר את התלונה לקצין שפוט בכיר אחר אם הגיעה אליו התלונה מקצין שיפוט בכיר."
- החלפת סעיף 147
10. במקום סעיפים 148 עד 150 לחוק העיקרי יבוא:
148. חייל שהועמד לדין משמעתי לפני קצין שיפוט זוטר, ישאלנו קצין השיפוט בתחילת הדיון אם ברצונו לעמוד לדין לפניו או לפני מפקדו של קצין השיפוט, שהוא קצין שיפוט בכיר; ביקש החייל לעמוד לדין לפני מפקדו של קצין השיפוט, יעביר קצין השיפוט את הדיון כמבוקש.
- זכות לבקש העברת הדיון למפקד
149. חייל שהועמד לדין משמעתי לפני קצין שיפוט בכיר שלא לפי בקשתו, ישאלנו קצין השיפוט בתחילת הדיון אם ברצונו לעמוד לדין לפניו או לפני מפקדו של קצין השיפוט או להישפט לפני בית דין צבאי; ביקש החייל שדינו יועבר מקצין השיפוט, יעביר קצין השיפוט את הדיון כמבוקש."
- זכות לבקש העברת הדיון למפקד או לבית דין צבאי
11. במקום סעיף 151 לחוק העיקרי יבוא:
151. (א) הועברה תלונה לבית דין צבאי על פי בקשתו של הנאשם לפי סעיף 149, וראה פרקליט צבאי כי העבירה נתונה וראויה לדין משמעתי, רשאי הוא להורות שהתלונה תידון בדיון משמעתי על ידי מפקדו של קצין השיפוט שאליו הוגשה בקשת הנאשם, או על ידי קצין שיפוט בכיר אחר שקבע הפרקליט.
- "חזרת תלונה לדיון משמעתי"
- (ב) הועברה תלונה לבית דין צבאי על פי החלטתו של קצין שיפוט בכיר לפי סעיף 141 (3), וראה ראש המחוז השיפוטי כי העבירה נתונה וראויה לדין משמעתי, רשאי הוא, לאחר שעיין בחוות דעתו של פרקליט צבאי, להורות שהתלונה תידון בדיון משמעתי על ידי מפקדו של קצין השיפוט שהחליט כאמור, או על ידי קצין שיפוט בכיר אחר שקבע ראש המחוז השיפוטי.
- (ג) תלונה שהוחזרה לדין משמעתי לפי סעיף זה לא תועבר עוד."
12. בסעיף 153 לחוק העיקרי, בפסקה (7), אחרי "הורדה בדרגה" יבוא "אחת".
- תיקון סעיף 153
13. בסעיף 156 לחוק העיקרי, בסופו יבוא "ולגבי חייל בשירות חובה – על שנה אחת מיום הפסק".
- תיקון סעיף 156
14. בסעיף 157 לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), המלים "או אחת העבירות שנקבעו בפסק" – יימחקו;
- (2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ב) לא נקבעה בפסק תקופת התנאי, יראו כאילו נקבעה בו תקופת תנאי של תשעים יום.";
- (3) בסעיף קטן (ה), במקום "על שנתיים" יבוא "על שנה אחת".
- תיקון סעיף 157

15. במקום סעיף 162 לחוק העיקרי יבוא:

162. (א) לא יעוכב ולא יופסק ביצועו של עונש שאינו על תנאי שהוטל בדין משמעתי, אלא אם הורה על כך קצין השיפוט שפסק את העונש או שאישר אותו בערר, מחמת פעולה קרבית או הפלגת כלי שיט או מחמת סיבה אחרת שנקבעה בפקודות הצבא, או אם הוגש ערר לפי סעיף 163; ובלבד שתקופת ההפסקה או העיכוב שתיקבע בהוראה כאמור לא תעלה על תשעים יום מיום ההפסקה או העיכוב, או עד להחלטה בערר, ובתום התקופה יבוצע העונש או יחודש ביצועו, לפי הענין.

“עיכוב או הפסקה של ביצוע עונש בדין משמעתי

(ב) נבצר מקצין שיפוט כאמור, מכל סיבה שהיא, לדון בענין עיכוב ביצועו של העונש או בענין הפסקתו, רשאי קצין שיפוט, שהוא מפקדו של הנידון, להורות כאמור בסעיף קטן (א).

(ג) חלפה הסיבה לעיכוב או להפסקה לפני תום התקופה שנקבעה בהוראה, יורה מיד קצין שיפוט שהוא מפקדו של הנידון או קצין השיפוט שנתן את ההוראה או קצין השיפוט שדן בערר, הכל לפי הענין, על הביצוע או על חידוש הביצוע.”

16. אחרי סעיף 162א לחוק העיקרי יבוא:

162ב. קצין שיפוט שהטיל על חייל מחבוש, והחיל נושא אותו זמן עונש מאסר, רשאי לצוות בפסקו כי הנידון ישא את המחבוש מיום שחרורו מן המאסר, ובלבד שאם נידון למחבוש כאמור יותר מפעם אחת, לא יעלה סך כל תקופת המחבוש אשר על הנידון לשאת על שבעים יום.

“עונש מחבוש שהוטל על אסיר

162ג. מי שקצין שיפוט דן אותו למחבוש או לריתוק למחנה או לאניה, תיחשב בכלל תקופת המחבוש כל תקופה שבה היה עצור בשל העבירה שעליה עמד לדין לפני קצין השיפוט, ובכלל תקופת הריתוק – כל תקופה שבה היה מוחזק במעצר או במעצר סתוח בשל העבירה האמורה.”

גידון שהיה במעצר

17. במקום סעיף 163 לחוק העיקרי יבוא:

163. חייל שהוטל עליו עונש בדין משמעתי רשאי, תוך שלושה ימים מיום שהודיעו לו את הפסק, להגיש עליו ערר לפני קצין שיפוט בכיר בדרך שנקבעה בפקודות הצבא; קצין השיפוט רשאי לדון בערר אף אם הוגש לאחר המועד, אם יש לדעתו טעמים המצדיקים זאת.”

“ערר על פסק

18. סעיף 164 לחוק העיקרי – בטל.

19. במקום סעיף 167 לחוק העיקרי יבוא:

167. עונש שהוטל בדין משמעתי, רשאי הרמטכ"ל לבטלו או להקל בו על ידי הפחתתו או החלפתו בעונש קל ממנו.”

“סמכות הרמטכ"ל להמחיק עונש

20. במקום סעיף 168 לחוק העיקרי יבוא:

168. (א) הפרקליט הצבאי הראשי יבטל פסק שניתן בדין משמעתי, אם נוכח שהמעשה או המחדל, שהנאשם הורשע בו, אינו עבירה.

“סמכויות הפרקליט הצבאי הראשי והפרקליט צבאי לבטל או לשנות פסק או עונש

(ב) הפרקליט הצבאי הראשי רשאי לבטל פסק שניתן בדין משמעתי אם הדיון המשמעתי התנהל באופן הפוגע בסדרי הדין שנקבעו בחוק זה או בהוראה על פיו.

- (ג) הפרקליט הצבאי הראשי או פרקליט צבאי רשאים לבטל פסק שניתן בדין משמעתי אם לדעתם אירע אחד מאלה:
- (1) קצין השיפוט לא היה מוסמך לדון בעבירה;
- (2) קצין השיפוט לא היה מוסמך לדון את הנאשם.
- (ד) הפרקליט הצבאי הראשי רשאי —
- (1) להמיר כל עונש שהוטל בדין משמעתי, אשר קצין השיפוט לא היה מוסמך להטיל, בעונש שקצין השיפוט היה מוסמך להטיל;
- (2) לבטל כל חלק מעונש או מחיוב בפיצויים אם קצין השיפוט חרג מסמכותו בהטילו אותו;
- (3) לבטל את העונש או חיוב בפיצויים, אם קצין השיפוט חרג מסמכותו בהטילו אותו, ואם מצא זאת לנכון — להחזיר את הדיון לקצין השיפוט כדי שישקול מחדש את העונש;
- (4) להחזיר את הדיון המשמעתי לקצין השיפוט לשם הטלת עונש, אם קצין השיפוט הרשיע את הנאשם אך לא הטיל עליו עונש;
- (5) לצוות על הפעלת עונש מחבוש על תנאי, אם קצין השיפוט לא הפעילו כאשר היה עליו לעשות כן;
- (6) לתקן תקופת תנאי, בפסק שהוטל בו עונש מחבוש על תנאי, אם קצין השיפוט חרג מסמכותו בקביעת התקופה;
- (7) אם נוכח שקצין שיפוט הורה שלא כדין להפעיל עונש על תנאי — לבטל את ההוראה, ואם הנידון נשא את העונש או כל חלק ממנו על פי ההוראה — גם לקבוע שיראו אותו כאילו נשא את העונש כולו;
- (8) לבטל הוראת קצין שיפוט שהנידון ישא ענשים בזה אחר זה, כאשר העבירות שהנידון הורשע בהן נעברו בענין אחד.
- (ה) הפרקליט הצבאי הראשי יבטל כל הוראה שניתנה בדין משמעתי, אשר אינה עונש, ורשאי הוא להמירה בעונש שקצין השיפוט היה מוסמך להטיל.
- (ו) הוראות סעיף זה יחולו גם על פסק של קצין שיפוט בכיר בערר.
- (ז) הפרקליט הצבאי הראשי או פרקליט צבאי רשאי לשמוע את החייל שנידון, את קצין השיפוט וכל אדם אחר, בטרם יחליט לפי סעיף זה.
- (ח) בוטל פסק לפי סעיפים קטנים (ב) או (ג), רשאי מי שביטל אותו להורות על העמדתו של החייל שניתן לדין משמעתי; ריצה החייל עונש לפי פסק שבוטל והורשע בדין חוזר, יובא בחשבון העונש שהחייל ריצה, בהתאם לכללים הבאים:
- (1) ענשים של ריתוק ושל מחבוש, לרבות מחבוש על תנאי שהופעל, ייחשבו יום כנגד יום;
- (2) סכום כסף שנגבה מהחייל כקנס או כפיצויים יחזור לו, אולם אם הוטל עליו אחד מאלה בדין החוזר, יובא בחשבון הסכום שכבר נגבתה.

21. במקום סעיף 169 לחוק העיקרי יבוא:

169. חייב שהובא לדין משמעתי על מעשה פלוני וחוייב או זוכה, לא יבוא שנית לדין משמעתי על אותו מעשה, אלא אם הורה כך הפרקליט הצבאי הראשי או פרקליט צבאי לפי סעיף 168 (ח).”

“אין אחריות משמעתי פעמיים

22. במקום סעיף 173 לחוק העיקרי יבוא:

173. (א) מי שעבר עבירה בהיותו נמנה עם הכוחות הסדירים של הצבא, ואחר ביצוע העבירה חדל, לחלוטין או לשעה, מהיות נמנה כך, לא יידון בדין משמעתי, אלא אם הובא לדין משמעתי תוך מאה ושמונים יום מהיום שבו חדל, כאמור, מהיות נמנה עם הכוחות הסדירים, ובשעת הדיון היה איש מילואים או נמנה שוב עם הכוחות הסדירים.

“דין חייל לשעבר

(ב) הבאה לדין משמעתי לפי סעיף קטן (א) לאחר שחלפו תשעים יום מהיום שבו חדל אותו אדם, כאמור, מהיות נמנה עם הכוחות הסדירים, טעונה הסכמת הפרקליט הצבאי הראשי.”

23. אחרי סעיף 234 לחוק העיקרי יבוא:

234. פקודת מעצר שנתן קצין שיפוט בכיר, רשאי שוטר או שוטר צבאי המבצע אותה כשהיא בידי –

“ביצוע פקודת מעצר

(1) להיכנס לכל מקום שיש לו יסוד סביר להניח שהעצור נמצא בו;

(2) להשתמש בכוח סביר נגד אדם או רכוש במידה הדרושה לביצוע הפקודה.”

24. בסעיף 280 (3) לחוק העיקרי, במקום “להמליץ בפני ראש המחוז השיפוטי” יבוא “להורות”.

25. בסעיף 281 (3) לחוק העיקרי, במקום “להמליץ בפני ראש המחוז השיפוטי” יבוא “להורות”.

26. אחרי סעיף 382 לחוק העיקרי יבוא:

382. הואשם חייל בעבירה לפי סעיפים 92 או 94, והוכח לבית הדין כי בין יום התחילה ויום הסיום של העדרו מן השירות כפי שצויינו בכתב האישום היה פרק זמן שבו היה הנאשם במקום שירותו, לא יהא בכך כדי למנוע את בית הדין מלהרשיעו בעבירה שהאשם בה לגבי כל התקופות שבהן נעדר למעשה מן השירות בין יום התחילה ויום הסיום האמורים, כאילו היו תקופה אחת.”

“הרשעה לגבי היעדרות שנפסקה ונמשכה

27. בסעיף 497 לחוק העיקרי, סעיף קטן (ב) – בטל, והאות (א) – תימחק.

28. תחילתו של חוק זה בתום שלושים יום מיום פרסומו ברשומות.

עזר וייצמן
שר הבטחון

מנחם בגין
ראש הממשלה

אפרים קציר
נשיא המדינה